

Állásfoglalás a 2023-1.1.3-STARTUP-2023 felhívás 6.1 fejezetének értelmezésével kapcsolatban felvetett pályázói kérdésekről

1. A felvetett kérdés összefoglalása

100%-os, vagy 50%-s indikátor értékkel számítandók azok a befektetések, amelyek keretében egy inkubátor egy olyan startupba fektet be, amelyik

- a) nem tartozik az ő portfóliójába, vagyis korábban ez az inkubátor nem fektetett be ebbe a startupba, és
- b) az inkubátor korábban sem nyújtott ezen startup számára korábbi Startup Factory program keretében támogatást, azonban
- c) ez a startup már támogatásban részesült más inkubátortól, egy korábbi Startup Factory program keretében?¹

2. Szakpolitikai megalapozás

Az NKFI Hivatal fontosnak tartja, hogy a felvetett pályázói kérdésekhez kapcsolódóan röviden kifejtésre kerüljön, hogy milyen megfontolások vezették a szakpolitikáért felelősöket a Startup Factory program elindítása és működtetése során, ami azért is fontos, mert a felvetett kérdés is keresi az egyes szabályok mögötti megfontolásokat.

Az érvrendszer összefoglalása:

- a) nemzetközi tapasztalatok bizonyítják, hogy azok az országok nagyobb gazdasági növekedést produkálnak, ahol több gyorsnövekedésű startup indul el, és ezek a vállalkozások egyben pozitív mintát adnak a vállalkozói szemlélet erősítéséhez a társadalomban, ami szintén magasabb GDP-hez vezet;
- b) azok közül a startupok közül kerülnek ki a hosszabb távon igazán sikeresek, amelyek technológiailag kockázatos, ugyanakkor új tudásra épülő területeken indulnak el;
- c) minél kockázatosabb technológiára épül egy startup, annál nehezebben talál befektetőt, annál kisebb a túlélési esélye;
- d) az a), b) illetve a c) pont között olyan ellentmondás van, amit a piac nem tud feloldani, ezért az a) pont minden adófizető számára pozitív hatásának realizálásához szükség van a befizetett adók egy (kis) részének erre a területre történő átcsatornázására (természetesen minél körültekintőbb módon, a legjobb nemzetközi tapasztalatok figyelembevételével).

¹ A Felhívás kapcsolódó előírása: „(...) a támogatási összeg 20%-a, a saját forrás befektetése mellett, a korábbi programok során támogatott portfólió cégekbe fektethető (cégenként) egy alkalommal, azonban ezen befektetések csak 50%-os értéken számíthatók be a vállalatokba.” 6.1 fejezet, 22. oldal.

Mit jelent mindez a Startup Factory program szempontjából?

A nemzetközi és hazai tapasztalatok alapján kialakított sikeres működési koncepción belül el kell érni, hogy

- a) lehetőség szerint minél inkább növekedjen a hazai startupok száma, hiszen több startupból statisztikailag több sikeres vállalkozás lesz (hiszen senki sem tudja 100%-os biztonsággal megjósolni az eredményt, akkor egyébként nem is lenne államilag csökkentendő kockázat).
- b) a befektetések minél inkább a kockázatos, de nagy potenciállal rendelkező („high risk – high reward”) projektekbe történjenek, hiszen az állami támogatás oka és szerepe a nagy kockázat csökkentése.

Ha többen, vagy többször fektetnek ugyanabba a startupba, akkor összességében kevesebb startup fog elindulni.

Ha már befektetéssel rendelkező, és jól működő startupokba fektetnek az inkubátorok, akkor a kevésbé kockázatos utat választják és ez megkérdőjelezi a közpénz használatának indokoltságát.

Ugyanakkor a kiírók tisztában vannak azzal, hogy egyes projektnél szükség van újbóli befektetésre, olyan helyzetben, amikor még kevésbé valószínű, hogy külső befektetők tegyék ezt meg. Ezért tettük lehetővé az ilyen típusú befektetéseket, de limitált módon.

1. Válasz a többkörös befektetésekkel kapcsolatban felvetett kérdésre

A konkrét kérdésre rátérve: pontosítva a „portfólió cég” kifejezés használatát a Felhívásban a többkörös befektetésekkel kapcsolatban meghatározható, hogy a kifejezés minden inkubátorra vonatkozik és mindegyikre egyformán, vagyis nem csak a Startup Factory programban korábban részt vett inkubátorok korábbi² Startup Factory befektetéseire. Tehát a korlátozás program szinten érvényes, az egymás cégeibe történő befektetésekre vonatkozóan is.

„A korábbi programok során támogatott” kifejezés egy új, korábbi programban részt nem vevő inkubátor esetén szintén nem értelmezhető. (lásd előző bekezdés)

Ez érvényes arra az esetre is, ha egy „új inkubátor” a korábbi céges formában nyerte el a támogatást és ezáltal úgy vesz részt a programban. Nem egyeztethető össze a program céljaival, ha egy inkubátor a korábbi, ugyan nem Startup Factory program keretében befektetett cégeibe fektet be újra. A személyi befektetési kapcsolódásokat formailag ugyan nem lehet kizárni, azonban az ilyen esetek sem férnek bele a szakpolitikai célokba. (Amikor egy befektető, aki egyben egy „új inkubátor” tulajdonosa, illetve vezető tisztségviselője, a korábbi befektetéseit juttatja a programból tőkéhez, és ez ráadásul teljes értékű indikátorként kerül beszámításra.)

² Tekintettel az eltelt időre csak a SF2020-as program jöhet szóba, mivel korábbi programok esetén nem állhat fenn a startupok maximális életkorára vonatkozó feltétel.

Jelen állásfoglalás meghirdetése előtt történt befektetések esetén az állásfoglalás kérdésben szereplő kérdés 1. és 2. pontja szerinti értelmezés³ alkalmazható. Amennyiben az állami támogatás folyósítása még nem történt meg, „pozitív befektetői döntés”-nek az számít, ahol erről megtörtént az NKFI Hivatal írásbeli tájékoztatása.

2. További figyelembe veendő szempontok

A program szintű szemlélet nem csak a kérdésre adott válasz esetében jelenik meg, az inkubátoroknak nem csak itt kell fokozottan figyelniük erre, hiszen a befektetési döntések meghozatala előtt szükséges vizsgálni az adott céltársaság előéletét, például annak megítélése érdekében, hogy adott támogatási jogcímből nem történik-e túlfutás, vagy a jelenlegi befektetési körben megfogalmazott szakmai mérföldkövek mennyire vannak átfedésben a korábbi, azonos programon belül megítélt, vagy – akár programon átívelően – a korábbi, 2020-as programból finanszírozott projekt szakmai belüli, egymást követő befektetésre is, teljes érték beszámításával. A kiíró ezt azzal a szándékkal engedte meg ebben a felhívásban, hogy – különösen, de nem kizárólag – a specializált inkubátorokhoz forduló startup vállalkozások esetében jellemző az elhúzódozó, költségesebb termékfejlesztés, és a piacra-jutásig szükséges magasabb tőkeigény (pl. élettudományi innovációk vagy hardvertermékek esetén).

Felhívjuk a figyelmet továbbá arra, hogy szükséges elkülöníteni az állásfoglalás, és az egyedi elbírálások kérdését. Egyedileg elbírált kérelem esetében semmilyen esetben sem javasolt következtetést önállóan levonni egy másik inkubátor számára, tekintettel az egyedi körülmények ismeretének esetleges hiányára.

³ „1. azon befektetési döntések esetében, amelyek a jelen állásfoglalási kérés előtt lettek elfogadva és amelyek keretében egy inkubátor egy olyan startup cégbe fektet be, amely nem az ő portfólió cége és korábban sem nyújtott ezen startup számára korábbi Startup Factory-s program keretében támogatást, azonban ez a startup cég már támogatásban részesült más inkubátortól, egy korábbi Startup Factory-s program keretében, akkor a befektetést most végrehajtó inkubátor teljesíti a vállalt befektetési indikátorait, úgy hogy ez a befektetés ezen inkubátor esetében 1 teljes, teljesített (Megkötött inkubációs megállapodások száma + vissza nem térítendő támogatások által támogatott vállalkozások) indikátornak minősül.

2. illetve azon befektetési döntések esetében, amelyek a jelen állásfoglalási kérés előtt lettek elfogadva és amelyek keretében az inkubátor több olyan startup cég kapcsán rendelkezik pozitív befektetési döntéssel, amelyekre igaz az előző feltétel, akkor kihelyezheti ezen cégekbe a támogatás több mint 20%-át.”